

Kötetindító szavak (Kedv-szerző beköszöntő)

Ebben a kis kötetben válogatott, kép-szöveg tárgyban írott tanulmányaimat szeretném átnyújtani azoknak az olvasóknak, akik kedvelik a változatosságot, szeretik az izgalmas képeket, jó szövegeket, kalandos társításokat és kapcsolatokat. Azaz szívesen töltik idejüket a bölcsészet, a művészetekkel való foglalkozás egyik ajándékával, a műelemzéssel mint „nyomozással és felfedezéssel”.

Mert hol van, hol egzisztál a kép, s hol a szöveg? Hol keressük értelemre, érzésre sóvárgó tekintetünkkel, elménkkel? A képtár falain, albumok fotóin vagy a világháló virtuális tereiben; ahogyan a regényt, a költeményt egy szép kötésű könyv lapjain? Egyfelől. Ám a műalkotás a maga állandóságában megragadhatatlan, sőt kizárólag abban az *interakcióban* éled meg, mutatja fel magát, mely közte s a véle szemben álló, örökké változó s bens őjében sem állandó befogadó közt jön létre.

A szerző és a befogadó társ-viszonyba kerülnek, „együttalkotó tudatot” képviselnek: intertextualitástól az *interdiszkurzivitásig* vezet a mozgás - *dialogicitás* valósul meg e nemes viszony minden szintjén.

Létrejöhet-e két ízben ugyanaz a műélmény? Megszülethet ugyanaz az értelmezés? A paraméterek adottak: a létrejötté óta jobbadán állandó műalkotás és a személyiségében adott, de kondícióiban dinamikusan változó néző, s harmadikként az aktuális befogadási folyamat. Ebből a hármasságból minden megvalósulásakor valami olyan mű-kép jön létre, mely azonos is önmagával, de más és más arcot is ölt. Mozdulásban van, nem konstans. Produktivitás tehát.

Néhány eféle tapasztalat, kép- s szöveg el őtt folyó néma párbeszéd rögzítése e kötet. Mindig is vágyott s keresett dolog volt számomra a változatosság, szellemi mozgalmasság, a megismerhető dolgok számossága. Életem és pályám ala k u l á sa ú g y hozta, hogy e sokarcú, dinamikus újhoz mindig hozzáférést kaptam, találtam.

Feladataim a Szegedi Egyetem Modern Magyar Tanszékén háromirányúak. Oktatom a 20-21. századi magyar irodalmat, félévenként megújuló tematikában. Az utóbbi években érdeklődésem a modern magyar (rövid)próza poétikája felé fordult.

E tárgyú kurzusaimból:

Transztextuális vonatkozások kortárs prózáinkban; Jegyzetek a modern magyar kispróza poétikájához; Kerete-zettség és metalepszis. A transzgresszió módozatai: „modern magyar” (próza) törekvések; Új szerepű leírás és a kronotoposz; Hajnóczy Péter szövegvilágának hypertextuális megközelítése; A mise en abyme és az intertextuális nyom jelenléte jelenkori prózáinkban.

A Hajnóczy Péter prózájával foglalkozó szemináriumot minden félévben meghirdetem, s második esztendeje vezetem a hagyaték-feldolgozó hallgatói műhelyt is.

Szemináriumaim másik csoportja régi képzőművészeti érdeklődésemhez fűződik. Korábban speciális kollégiumok keretében igyekeztem feltérképezni irodalom és képzőművészet határterületeit. Jelenleg *Kép-szöveg kapcsolatok. Az irodalom és képzőművészet határterületein* című szemináriumom fut félévenként változó bővülő tematikával; a *Vizuális kultúra* című előadássorozatot nemrég kezdtem.

Óráim harmadik típusa: *Gondolkodás-módszertani gyakorlatok; Múzeumpedagógiai g yakorlatok; Szövegértés - szövegalkotás hermeneutika felfogásban.* Hallgatóim szöveg- és képelemzéseket végeznek, szövegértési feladatokat oldanak meg, illetve a REÖK-palotában dolgoznak a kiállítóterben. Másik, felnőttek számára hirdetett önképzőköröm

kifejezetten művészettörténeti tárgyú, és lakhelyemhez, Hódmezővásárhelyhez köt. S tagja vagyok több mint egy évtizede az Alsósztrégova-Balassagyarmat-Szeged centrumú Madách Társaságnak is.

Az elkötelezettség számomra minden témában, mindig is kettős volt: képhez és szövegekhez fűzött. Kettős csillagzatok, határterületek, áthágások - médiumok köztes terei. Érdekel a „grammatikai aprómunka”, a műhöz közel hajló mélyelemzés; és vonz a különös, a mindenkori szabálytalan, mely szokatlanságával új - s újabb gondolkodói helyzetbe hoz.

A kötet szerkezetét fenti kapcsolatok és érdeklődési körök szabják meg, s apológiaként kell említenem, hogy nem egy írás magán viseli a *mondás*, a *szóbeli felhangzás* bélyegét vagy jegyét: alkalmi írásokat, megrendelt, felkérésre írott, szimpóziumon, konferencián elhangzott előadások megírt változatát adom közre folyóiratokban közölt vagy pályázatra írott tanulmányaim, esszéim mellett.

Szeretem azt hinni, hogy az esszéíró, az értelmező, a szövegeket és képeket olvasó gondolkodó munkája nem szekunder tevékenység, hanem alkotó, teremtő viszonyulás, szerves eg yütt-építkezésben azzal a műalkotással, melyre épp fg yel-mét terjeszti. Olvassák friss kedvvel e kötet írásait!

Cserjés Katalin

Hódmezővásárhely, 2011. július 16.

Képzőművészeti írások

„Eros Vanné" [Rejtőzködő alak a legbelső teremben](#)

Egy beszédes fotográfia: [Maurice Guibert: Toulouse-Lautrec a műtermében](#)

„Futurismo" [A képzőművészet válaszai a mozgásábrázolásra](#)

[Előzetes gondolat-szövések Picasso grafikáihoz a Reök-palota tárlatán](#)

Áttünések. [Yves Klein kontra Kelemen Károly](#)

„... csak a végtelenben elérhető..." [El Kazovszkij „Vajda-lapjai"-ról](#)

[„ecsettel mutatta szomorúságát..."](#) Szokolay Sándor (1922-1999)

Veszelszky Béla - [a „KüzdőÁdám"](#)

Gondolkodás-módszertan

[A műelemzés: nyomozás és felfedezés](#)

[Óriásképek a félhomályban](#)

[Ene-Liis Semper: Ajtó](#)

Miscellanea

[Szóból megképzett látvány „Festmények" a Tragédia \(színkezdő\) utasításaiban](#)

[„Lőj! Ne félj semmitől!... Nézd meg, hogy hal meg egy igaz ember!"](#)

Appropriation art

[Index Supplementum](#) Vitaindító a Déli Végekről,

TALLÓZÁS A [MOZGÁSÁBRÁZOLÁS](#) ÉVSZÁZADAIBAN